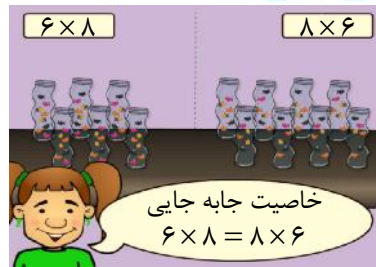

راهنمای گام به گام ریاضی سوم دبستان

فصل ۳: عددهای کسری خاصیت های ضرب

صفحه ی ۷۰

فعالیت

۱- حاصل ضرب های سمت راست را با شکل و سمت چپ را با محور به دست آورید.

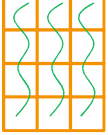
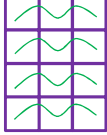
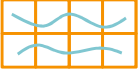

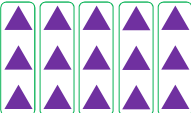
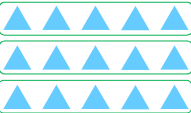
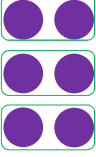
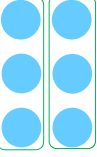
$1 \times 5 = 5$ 	$2 \times 1 = 2$
$3 \times 1 = 3$ 	$1 \times 7 = 7$

از این فعالیت چه نتیجه ای می گیرید؟ بنویسید.

حاصل ضرب هر عددی در یک برابر همان عدد و حاصل ضرب یک در هر عددی برابر است با همان عدد.

صفحه ی ۷۰

۲- مانند نمونه هر شکل را با دو نوع دسته بندی شمارش کنید و برای آن ضرب بنویسید.

			
$۳ \times ۴ = ۱۲$	$۴ \times ۳ = ۱۲$	$۲ \times ۴ = ۸$	$۴ \times ۲ = ۸$
			
$۵ \times ۳ = ۱۵$	$۳ \times ۵ = ۱۵$	$۳ \times ۲ = ۶$	$۲ \times ۳ = ۶$

از مقایسه ی دو ضرب در هر شکل چه نتیجه ای می گیرند؟

اگر جای دو عدد در ضرب تغییر کند، حاصل ضرب تغییر نمی کند.

صفحه ی ۷۰

کار در کلاس

یاد گرفتید که در ضرب با جابه جا شدن دو عدد، حاصل ضرب تفاوتی نمی کند. برای مثال، حاصل ۳×۵ با ۵×۳ برابر است. با توجه به این مطلب تساوی ها را کامل کنید.

$۳ \times ۷ = ۲۱$

$۷ \times ۳ = ۲۱$

$۴ \times ۶ = ۲۴$

$۶ \times ۴ = ۲۴$

$۵ \times ۹ = ۴۵$

$۹ \times ۵ = ۴۵$

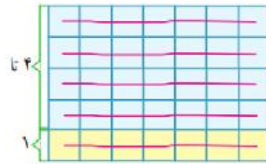
$۴ \times ۸ = ۳۲$

$۸ \times ۴ = ۳۲$

صفحه ی ۷۱

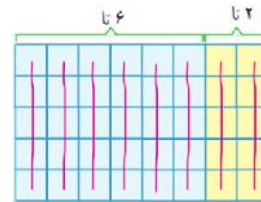
فعلیت

با نوشتن حاصل ضرب، درست بودن تساوی های زیر را بررسی کنید.

$$(1 \times 7) + (4 \times 7) = 5 \times 7$$

$$7 + 28 = 35$$

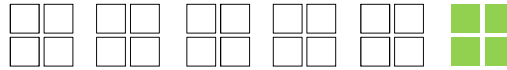

$$(6 \times 5) + (2 \times 5) = 8 \times 5$$

$$30 + 10 = 40$$

کار در کلاس

۱- برای پیدا کردن تعداد کل مربع ها می توانیم به دو صورت عمل کنیم:

۵ دسته ی ۴ تایی مربع سفید و ۱ دسته ی ۴ تایی مربع سبز $20 + 4 = 24$ می دانیم که در مجموع ۶ دسته ی ۴ تایی مربع داریم. پس: $6 \times 4 = 24$

صفحه ی ۷۱

۲- با توجه به سؤال بالا و جدول ضرب صفحه ی ۶۹، حاصل ضرب های جدید را به دست آورید.

$$6 \times 5 = (5 \times 5) + (1 \times 5) = 25 + 5 = 30$$

$$8 \times 6 = (5 \times 6) + (3 \times 6) = 30 + 18 = 48$$

$$9 \times 7 = (5 \times 7) + (4 \times 7) = 35 + 28 = 63$$

۳- می دانیم که 6×8 برابر است با ۴۸. برای پیدا کردن حاصل 9×8 ، چه عبارتی را باید با ۴۸ جمع کنیم؟

$$9 \times 8 = (3 \times 8) + (6 \times 8)$$

۴- زهره ۴ بسته ی ۳ تایی آب نبات زرد و ۵ بسته ی ۳ تایی آب نبات سبز در ظرف گذاشت بود. چند آب نبات در ظرف بود؟

$$(4 \times 3) + (5 \times 3) = 9 \times 3$$

$$12 + 15 = 27$$

۵- با توجه به تمرین های این بخش می توانید حاصل ضرب هر دو عدد را به دست آورید. برای مثال، حاصل ضرب 9×8 به این صورت به دست آمده است:

$$9 \times 8 = (5 \times 8) + (4 \times 8) = 40 + 32 = 72$$

ضرب های 5×8 و 4×8 را در درس قبل یاد گرفته اید.

صفحه ی ۷۲

تمرین

با نوشتن حاصل ضرب، درست بودن تساوی های زیر را بررسی کنید.

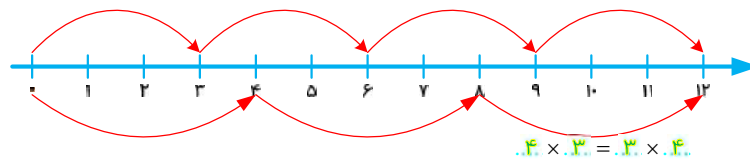
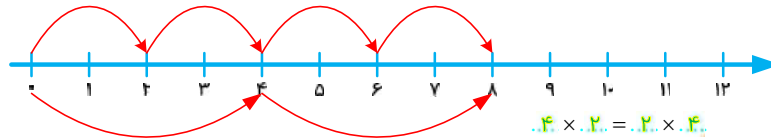
$$(7 \times 1) + (7 \times 4) = 7 \times 5$$

$$7 + 28 = 35$$

$$(8 \times 2) + (8 \times 5) = 8 \times 7$$

$$16 + 40 = 56$$

۱- تساوی ضرب را به کمک محور محور بنویسید.

صفحه ی ۷۲

×	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۲	۲	۴	۶	۸	۱۰	۱۲	۱۴	۱۶	۱۸
۳	۳	۶	۹	۱۲	۱۵	۱۸	۲۱	۲۴	۲۷
۴	۴	۸	۱۲	۱۶	۲۰	۲۴	۲۸	۳۲	۳۶
۵	۵	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵	۳۰	۳۵	۴۰	۴۵
۶	۶	۱۲	۱۸	۲۴	۳۰	۳۶	۴۲	۴۸	۵۴
۷	۷	۱۴	۲۱	۲۸	۳۵	۴۲	۴۹	۵۶	۶۳
۸	۸	۱۶	۲۴	۳۲	۴۰	۴۸	۵۶	۶۴	۷۲
۹	۹	۱۸	۲۷	۳۶	۴۵	۵۴	۶۳	۷۲	۸۱

تا کنون روش های گوناگونی برای پیدا کردن حاصل ضرب دو عدد یاد گرفته اید. با استفاده از این روش ها جدول ضرب را کامل کنید.

محاسبه کن

دیدید که در محاسبه ها ابتدا حاصل عبارت داخل پرانتز را حساب می کنیم. سپس، بقیه ی عمل ها را انجام می دهیم. در نمونه ی حل شده نیز ابتدا ضرب ها انجام شده اند. سپس، حاصل جمع به دست می آید.

حاصل عبارت های زیر را به دست آورید.

$$(4 \times 5) + (3 \times 6) = 20 + 18 = 38$$

$$(2 + 3) \times (8 - 2) = 5 \times 6 = 30$$

$$(7 \times 4) + (3 \times 9) = 28 + 27 = 55$$

$$(8 \times 1) \times (7 - 5) = 8 \times 2 = 16$$